

Memo

Inhoudelijke toelichting bij voorstel Mandaatbesluit (boven)regionale aanbesteding en inkoop jeugdhulp.

Memo behorende bij collegevoorstel:

Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit gunning en ondertekening bij inkoop en aanbesteding (boven-) regionale jeugdhulp inkoopregio's Noord- en Midden – Drenthe, Jeugdhulp Zuid-Drenthe en Jeugdhulpregio Drenthe.

Aanleiding.

Op 2 juli 2025 hebben de inkoopregio's en jeugdhulpregio met het voorleggen van het memo "Vervlechten en verstevigen van de samenwerking" aan het Algemeen Bestuurlijk Overleg (ABO) Jeugd Drenthe de urgentie gevraagd om te komen tot het vervlechten en verstevigen van de samenwerking van de inkoopregio's NMD-samenwerking en Zuid en de jeugdhulpregio Drenthe voor de periode 2025 – 2027.

Met als doel om ervoor te zorgen dat, vooruitlopend op één inkoopregio (medio 2027) voor jeugdhulp, het in de komende periode haalbaar blijft om kwalitatief de gewenste invulling te geven aan de inkooptrajecten en het contractmanagement van het huidige en toekomstige jeugdhulpaanbod.

Met de vervlechting richten we ons met name op het versterken van de synergie in de samenhang, kwaliteit en sturing rond regionale inkoop, contractmanagement en beleidsmatige, strategische uitgangspunten. Wat eveneens moet leiden tot effectiviteit en efficiëntie in de balans tussen beschikbare menskracht en toename van werkzaamheden in de komende periode.

Regionale inkoop jeugdhulp.

In de huidige situatie zijn de twee inkoopregio's formeel opdrachtgever voor de inkoop van de regionale zorgvormen specialistische jeugdhulp. Op basis van het besluit van het ABO van 13 december 2024 om de beide inkoopregio's NMD en Zuid hiervoor de opdracht te verstrekken en dit vorm te geven in een regionale inkoopagenda.

Inmiddels is vanaf 1 januari 2026 de wet "verbetering beschikbaarheid jeugdzorg" ingetreden. Gemeenten zijn op basis van deze wet verplicht om als jeugdhulpregio gezamenlijk de inkoop en uitvoering van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te organiseren.

Voor de uitvoering van de inkooptrajecten is er een externe projectmanager aangesteld. Naast de projectmanager is voor 2026 de capaciteit uitgebreid met een inkoopadviseur, beleidsadviseur en projectondersteuning. Gezamenlijk vormen zij nu een projectteam regionale inkoop specialistische jeugdhulp. Daarnaast faciliteren de inkoopregio's per inkooptraject de projectmanager met het beschikbaar stellen van menskracht die aan het projectteam worden bijgevoegd.

De inkooptrajecten voor 2025 zijn afgerond en colleges hebben ingestemd met het opstarten van inkooptrajecten Spoed voor jeugd, Crisisvormen, Dyslexie, Ouder-Kind opgave en Reizend Specialistisch team in 2026. Daarnaast moet er in 2026 een traject worden gestart voor de (her)contracteren van gecertificeerde instellingen.

In 2025 is er een start gemaakt om de inhoudelijke afstemming en samenwerking te versterken. Zowel de projectmanager als de beleidsadviseur regionale inkoop maken nu deel uit van het regioteam JHRD. De manager NMD, de regiomanager JHRD en de voorzitter PMT vormen samen de ambtelijke stuurgroep voor de uitvoering van de regionale inkoop en implementatie van de zorgvormen specialistische jeugdhulp. Hiermee is er ook een directe verbinding met de inhoudelijke opdrachten van het regioteam en met de organisatiestructuur (beleid, bestuurders) binnen de jeugdhulpregio.

De volgende stap is om de regionale inkoop van de specialistische jeugdhulp per 2026 te formaliseren. Naast het inhoudelijke aspect (de strategische inkoopagenda specialistische jeugdhulp) ook voor wat betreft opdrachtgeverschap, organisatie en aansturing.

Mandatering voor de inkoop regionale zorgvormen.

Uit de praktijk is gebleken dat de uitvoering van de regionale inkoopagenda, het managen van de regionale contracten en de gezamenlijk contractmanagement constructie momenteel plaatsvindt vanuit een versnipperd mandaat, verdeeld over drie entiteiten: NMD-samenwerking, PMT Zuid Drenthe en de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD). Deze werkwijze sluit onvoldoende aan bij de formele bevoegdheden en leidt tot onduidelijkheid in sturing, verantwoordelijkheid en besluitvorming.

Gelet op de omvang en complexiteit van de opgaven die voorliggen, is het van belang om te handelen vanuit een eenduidig, congruent en regionaal belegd mandaat met een heldere sturingslijn. Daarom wordt voorgesteld om gebruik te maken van het bestaande regionale vehikels, de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD), PMT Zuid-Drenthe en NMD-samenwerking, en daar het mandaat voor regionale inkoop en contractmanagement te beleggen. Hiermee ontstaat een rechtmatige, samenhangende en toekomstbestendige governance-structuur, passend bij de beweging richting één inkoopregio per 1 januari 2027.

Uitvoering van de regionale inkoop onder gezamenlijk mandaat

Met het mandateren van de jeugdhulpregio en de inkoopregio's – die samenwerken in de ambtelijke stuurgroep binnen de jeugdhulpregio – is de sturing op van de uitvoering van de regionale inkoop georganiseerd vanuit één centraal punt en kan een directe verbinding worden gemaakt met de andere opdrachten vanuit het regioteam.

De regionale inkoop richt zich op de zorgvormen van jeugdhulp zoals opgenomen in de bijlage van het mandaatbesluit. De Jeugdhulpregio en inkoopregio's hebben met het mandaat de bevoegdheid om namens de twaalf gemeenten uitvoering te geven aan de inkooptrajecten. Van vaststelling van de inkoopdocumenten tot en met de ondertekening van de overeenkomsten.

In de uitvoering zal per opgave (in te kopen zorgvorm) een team gevormd worden waarin naast de kern van het projectteam regionale inkoop andere menskracht op basis van kennis en kunde aan toegevoegd kunnen worden. Per opgave worden de verschillende stappen doorlopen van beleidsvoorbereiding tot de uiteindelijke inkoopprocedure en daarna de implementatie van de ingekochte zorgvormen.

Uitvoering binnen de structuur van het ABO jeugdhulpregio Drenthe.

Met de formalisering en mandatering van de regionale inkoop is deze onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst en hiermee één van de opdrachten van de JHRD. De huidige projectstructuur rond de regionale inkoop kent eigen bestuurlijk opdrachtgevers vanuit de twee inkoopregio's. Voorstel is om dit onder te brengen binnen de structuur van het bestuurlijk opdrachtgeverschap vanuit het ABO JHRD.

Daarnaast voorziet de inkoopagenda voor elke opgave (in te kopen zorgvorm) in een aantal momenten wanneer deze worden voorgelegd aan het beleidsoverleg en het ABO JHRD. Zowel in de beleidsvoorbereiding als in de vaststelling van de inkoopdocumenten.

Individuele gemeenten, colleges zullen met regelmaat worden geïnformeerd over het verloop van het inkoopproces en wanneer het inkooptraject afwijkt zoals opgenomen in artikel 2.4 van het mandaatbesluit zullen inkoopdocumenten alsnog ter besluitvorming aan de individuele colleges worden voorgelegd.

Regionaal implementatie en contractmanagement van ingekochte jeugdhulp zorgvormen.

In het verlengde van het formaliseren van de regionale inkoop van jeugdhulp, en het mandateren van de JHRD, PMT Zuid-Drenthe en NMD-samenwerking om hier uitvoering aan te geven, is het eveneens van belang om het traject van implementatie en borging van de nieuwe zorgvormen en het regionaal contractmanagement hierop te formaliseren.

Projectgroep implementatie en borging

Naast de regionale inkoop is er nu ook een projectgroep ingericht voor de implementatie en borging van de regionaal ingekochte zorgvormen specialistische jeugdhulp. Deze projectgroep is verbonden aan de JHRD. De inzet van de projectcoördinator en het projectteam worden gefaciliteerd vanuit de inkoopregio's en een aantal individuele gemeenten.

(Boven)regionaal contractmanagement

Het contractmanagement op (boven)regionale zorgvormen/ jeugdhulpaanbieders is nu een gedeelde verantwoordelijkheid van de twee inkoopregio's. De Invulling (en daarmee aansturing) van het contractmanagement vindt naar gelang de situatie, op ad hoc basis plaats. Het regionaal contractmanagement op nieuw gecontracteerde zorgvormen zal in de komende periode gaan toenemen. Vanuit de beweging die we als regio willen maken vraagt dit ook om een andere inhoudelijke invulling van contractmanagement. Inhoudelijk en organisatorisch gaan we hier in 2026 verder vorm aan geven.

Opdracht aan de JHRD

Voorstel is om de implementatie en het regionaal contractmanagement echter ook te formaliseren en het onder te brengen binnen de structuur van de JHRD. Dit door aan de JHRD de opdracht te verstrekken om uitvoering te geven aan de implementatie en het regionaal contractmanagement. Waarbij de twee inkoopregio's de JHRD faciliteren om uitvoering te geven aan deze opdracht. Hier wordt op een later moment een apart voorstel voor voorbereid.